

1. Beschrijving perceel 1. Begeleiding

Ambulante begeleiding omvat alle vormen van ondersteuning en begeleiding aan inwoners en gezinnen in de thuissituaties, op school, op het werk, of elders die gericht zijn op het bevorderen, behouden of compenseren van de zelfredzaamheid. Bij zelfredzaamheid moet gedacht worden aan het vermogen om dagelijkse algemene levensverrichtingen zelfstandig te kunnen uitvoeren. Deze vorm van begeleiding omvat hulp bij opvoedondersteuning, het aanleren van sociale vaardigheden, een zinvolle daginvulling, zoals school of werk, begeleiding op school, de kinderopvang, het werk of elders. Het kan ook gaan om psychosociale zelfredzaamheid: het vermogen tot sociaal functioneren in de dagelijkse leefsituaties zoals thuis,

De inwoner wordt ondersteunt bij het verkennen van zijn of haar mogelijkheden op één of meer levensgebieden. Ambulante begeleiding is gericht op het beter hanteren van de uitdagingen in het leven en de mogelijkheden van de inwoner te verruimen. De inwoner leert meer zelfstandig te worden door te oefenen met bepaalde vaardigheden en met aanbrengen van structuur. Ook maatschappelijke participatie is een doelstelling van begeleiding. Begeleiding kan ook gericht zijn op het voorkomen van verwaarlozing of opname in een instelling.

Bij ambulante begeleiding vormen de inwoner en zijn mogelijkheden het uitgangspunt. De begeleiding biedt passende ondersteuning, aansluitend op de beperking en de mogelijkheden van de inwoner. Begeleiding wordt ingezet in afstemming met het lokale Samen Doen team en waar nodig met het onderwijs en andere betrokken partijen. De doelen van de inwoner staan voorop. Dit wordt vastgelegd in een hulpverleningsplan met een daaraan gekoppeld tijdspad. Dit plan omvat zowel de omvang van de in te zetten begeleiding als de doelen van de ondersteuning. Op vaste momenten wordt het nut en de noodzaak van de begeleiding geëvalueerd.

De begeleiding kent een integrale (gezins)aanpak en zo mogelijk wordt (een deel van) de begeleiding voor verschillende inwoners in een groep georganiseerd. De (lokale) mogelijkheden voor benutten van vrij toegankelijke basiszorg en de arrangementen daginvulling worden optimaal benut.

De ambulante begeleiding is onder te verdelen in drie (3) zorgvormen:

1. Begeleiding Individueel (jeugd en volwassenen)*
2. Begeleiding Groep belevingsgericht (volwassenen)**
3. Begeleiding Groep ontwikkelingsgericht (jeugd en volwassenen)**

* Er wordt gekozen voor begeleiding individueel als de verwachting is dat de gestelde doelen het beste behaald kunnen worden door de inzet van individuele (systeemgerichte) begeleidingsmethodieken. Daarbij kan de Opdrachtnemer in samenspraak met de inwoner (en met een jeugdige met de ouders/verzorgers) de begeleiding in de thuissituatie aanbieden waarmee een positief effect beoogd wordt op de ontwikkeling van de inwoner, zijn gezin en zijn omgeving.

** Er wordt gekozen voor begeleiding groep als de verwachting is dat in een groep beter de gestelde doelen kan/kunnen worden behaald. De sociale interactie in een groep; leren van elkaar en ook steun ervaren en tips krijgen van lotgenoten wordt in de groepsbegeleiding als instrument gebruikt. Daarnaast wordt er door professionals een specifiek pedagogisch klimaat geboden, dat de ontwikkeling van de inwoner stimuleert.

Doel voor perceel 1. Begeleiding

We willen 'op maat begeleiding voor iedereen' die dat nodig heeft. Tegelijkertijd wil de gemeente dat goed onderzocht wordt of die op maat begeleiding noodzakelijk is of dat kan worden volstaan met arrangement in het voorliggend veld. Ook een combinatie behoort tot de mogelijkheden.

Begeleiding is flexibel. De ene week kan een inzet van twee uur per week passend zijn en de andere week meer of minder dan twee uur per week. Ook willen we meer mogelijkheden voor snel en flexibel op- en afschalen van begeleiding op individu en in groepsverband. Inzet van digitale middelen kan aanvullend werken en maakt dat de begeleiding beter aansluit bij wat de inwoner nodig heeft.

Begeleiding staat niet op zichzelf, maar er zijn actieve verbindingen met andere ingezette hulpverlening, algemene voorzieningen en voorliggende oplossingen. Opdrachtnemer weet de weg te vinden naar maatschappelijke partners, zowel hulpverlening als het voorliggend veld. Hiermee wordt versnippering van hulpverlening voorkomen, maakt men volop gebruik van voorliggende oplossingen en vindt afschaling van de maatwerkvoorziening plaats.

We kiezen ervoor om te werken met een inspanningsgerichte bekostiging (PXQ). Inwoner en Samen doen stellen samen de resultaten vast die behaald moeten worden, waarna de Opdrachtnemer en inwoner hier passende doelen bij formuleren. Het eigenaarschap ligt bij de inwoner. Begeleiding is gericht op het bereiken van zelfredzaamheid en participatie via de doelen die hiervoor geformuleerd zijn. De Opdrachtnemer maakt gebruik van het eigen netwerk van de inwoner en zet in op het versterken hiervan.

2. Begeleiding individueel (jeugd en volwassenen)

Begeleiding omvat activiteiten die gericht zijn op het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van de inwoner zodat hij zo lang als mogelijk in zijn eigen leefomgeving kan blijven. Bij individuele begeleiding gaat het niet om de overname van taken, maar om de ondersteuning ervan.

Individuele ondersteuning van de zelfredzaamheid en participatie van inwoners, voor zover de inwoner in verband met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk voldoende zelfredzaam is of in staat is tot participatie. Bij zelfredzaamheid moet gedacht worden aan het vermogen om dagelijkse algemene levensverrichtingen zelfstandig te kunnen uitvoeren, zoals participatie, sociale contacten, gezondheid of persoonlijke verzorging. Het kan ook gaan om psychosociale zelfredzaamheid: het vermogen tot sociaal functioneren in de dagelijkse leefsituaties zoals thuis, in relatie met vrienden, vrijetijdsbesteding en een zinvolle daginvulling zoals school of werk.

Individuele begeleiding is gericht op het beter hanteren van de uitdagingen in het leven en de mogelijkheden van de inwoner te verruimen. De inwoner leert meer zelfstandig te worden door te oefenen met bepaalde vaardigheden en met aanbrengen van structuur. Begeleiding kan ook gericht zijn op het voorkomen van verwaarlozing of opname in een instelling. Daarnaast kan individuele begeleiding gericht zijn op het aanbrengen en activeren van dagstructuur en het stabiliseren, op orde brengen of handhaven van de situatie. Begeleiding individueel voor jeugdigen kan ook kortdurend ingezet worden als een vorm van respijtzorg. Deze vorm van begeleiding omvat lichte hulp bij opvoedondersteuning, het aanleren van sociale vaardigheden en een zinvolle daginvulling. Ook kan begeleiding ingezet worden bij het ondersteunen bij dagelijkse levensverrichtingen (ADL)

2.1 Indicatiecriteria

2.1.1 Begeleiding individueel volwassenen

Een inwoner kan na onderzoek vanuit de Wmo ondersteuning krijgen als hij voldoet aan de volgende criteria:

- beperkingen ondervindt in zijn zelfredzaamheid en/of participatie en door het krijgen van begeleiding zijn zelfredzaamheid en participatie behoudt of mogelijk verbetert, en;
- de ondervonden beperkingen niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk en vrijwilligers, dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen en met algemeen gebruikelijke zaken of diensten kan verminderen of wegnemen, en;
- zonder deze begeleiding zou moeten verblijven in een instelling of thuis zou verwaarlozen, en;
- geen indicatie heeft of kan krijgen vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz), en;
- geen aanspraak kan maken op een voorliggende voorziening.

Begeleiding kan zich onder andere richten op de volgende resultaten:

- Zijn financiële situatie gezond te houden.
- Te voorzien in de eerste levensbehoeften.
- Isolement te voorkomen.
- Besluiten te nemen.

- Zichzelf te verzorgen.
- Op een passende manier voor zichzelf op te komen.
- Stabiel te functioneren en te participeren in de samenleving.
- Zelfstandig of thuis te blijven wonen.
- Zich zelfstandig te verplaatsen met algemeen gebruikelijke vervoersmiddelen.
- Gezond te leven en hier naar te handelen (voeding en beweging).
- De eigen algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL) zo veel mogelijk zelf te verrichten.
- Ook kan tot de resultaten behoren dat de omgeving van de inwoner in staat is met (de gevolgen van) de beperking van de inwoner om te kunnen gaan.

2.1.2 Begeleiding individueel jeugdigen

Een jeugdige kan na onderzoek vanuit de jeugdwet ondersteuning krijgen als hij voldoet aan de volgende criteria:

- Een licht tot matig complexe hulpvraag van de jeugdige, het gezin en/of de omgeving, die niet door de lokale basiszorg opgepakt kan worden;
- geen of nauwelijks veiligheidsrisico's: de veiligheid van de jeugdige, ouders en/of ambulant begeleider kan voldoende gewaarborgd worden en/of
- vragen met een enkelvoudige lage/matige complexiteit en/of
- een redelijk tot matig inzicht in de eigen beperkingen bij de inwoner en/of
- niet geëscaleerde vragen en problemen en/of
- een matig tot goede voorspelbaarheid. Onverwachte hulpvragen zijn planbaar en uitstelbaar tot volgende contactmomenten of telefonisch contact tijdens kantooruren.

Begeleiding is gericht op:

- Het vergroten van de zelfredzaamheid van de jeugdige en/of ouder(s)/opvoeder(s);
- Het versterken van de opvoedsituatie, de ontwikkeling en de veiligheid van de jeugdige;
- Het aanleren, verbeteren, oefenen en structureren van dagelijkse (opvoed)vaardigheden en handelingen waardoor de ouders(s)/opvoeder(s) psychosociale, psychische of gedragsmatige problemen in het gezin en/of op school het hoofd kunnen bieden;
- Het mogelijk maken dat de jeugdige langer in het eigen (pleeg)gezin kan wonen, in plaats van een instelling;
- Het (tijdelijk) overnemen van zorgtaken en toezicht bij tekortschietende vaardigheden en/of ontbrekende dagstructuur en/of bovengebruikelijke zorg;
- Het leren toepassen van aangeleerde (gedrags)vaardigheden in verschillende situaties;
- Integratie in de samenleving en sociale participatie.

Individuele begeleiding jeugdigen wordt ingezet wanneer er sprake is van enkelvoudige opgroei- en opvoedproblemen en/of een verstandelijke beperking. Individuele begeleiding biedt ondersteuning vanuit een onderbouwd en systeemgericht hulpverleningsplan.

Begeleiding individueel richt zich op het oefenen en structureren van dagelijkse vaardigheden. De begeleiding kan gericht zijn op het versterken van de opgroei- en opvoedsituatie om deze beter aan te laten sluiten op de ontwikkelingsbehoefte van de jeugdige. Daarnaast kan dit ook gericht zijn op het tijdelijk overnemen van zorgtaken met als doel om de thuissituatie weer voldoende draagkrachtig te

maken. De begeleiding binnen dit perceel is gericht op stabilisatie, het toepassen en inslijpen van (nieuwe) vaardigheden en ter voorkoming van terugval.

Van zorgaanbieders wordt verwacht dat deze een actieve houding heeft ten aanzien van de sociale basis en de voorliggende arrangementen, waardoor daar waar passend een afschaling naar het voorliggend veld plaats kan vinden.

3. Begeleiding groep (belevingsgericht en ontwikkelingsgericht)

3.1 Begeleiding groep (algemeen)

Dagactiviteiten in groepsverband zijn bedoeld om inwoners die niet mee kunnen doen in het reguliere dagelijkse (werk)-schoolleven, al dan niet met aanpassingen, een zinvolle besteding van de dag te bieden. Dagactiviteiten dragen bij aan de zelfredzaamheid en/of participatie van de inwoner, zodat deze langer in de eigen leefomgeving kan blijven. De inwoner wordt actief betrokken en de dagactiviteiten verlenen hem zingeving. De dagactiviteiten kunnen worden ingezet om een dag invulling of dagstructuur te hebben en mensen te ontmoeten. Ze kunnen naast belevingsgericht ook ontwikkelingsgericht zijn. Begeleiding groep kan worden ingezet ter ontlasting van de mantelzorger en met het oog op het zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen laten wonen. De noodzakelijke begeleiding zodat de inwoner kan deelnemen aan dagactiviteiten, is inbegrepen. Zo nodig kan een volwassene ook in aanmerking komen voor het vervoer naar de locatie.

Een inwoner kan na onderzoek (vervoer naar) dagactiviteiten krijgen als hij:

- beperkingen ondervindt in zijn zelfredzaamheid en/of participatie en door deelname aan dagactiviteiten zijn zelfredzaamheid en participatie behoudt of mogelijk verbetert, en;
- de ondervonden beperkingen op het gebied van zelfredzaamheid en/of participatie niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk en vrijwilligers, dan wel met gebruikmaking van algemene voorzieningen en met algemeen gebruikelijke zaken of diensten kan verminderen of wegnemen, en;
- geen indicatie heeft of kan krijgen vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz);
- vanwege een ziekte of beperking niet naar de kinderopvang of school kan;
- (nog) geen (aangepast) werk of vrijwilligerswerk kan verrichten;
- (nog) niet beschikt over arbeidsvermogen of;
- zonder dagactiviteiten moet verblijven in een instelling of thuis zou verwaarlozen, of;
- een mantelzorger heeft die moet worden ontlast, indien er risico is op overbelasting.

Verschuiving naar en samenwerking met algemene voorzieningen en voorliggende oplossingen

We willen waar mogelijk van maatwerkvoorziening naar voorzieningen in het voorliggend veld. Dit biedt kansen om aan te sluiten bij de eigen mogelijkheden van de inwoner, door de ondersteuning dichtbij de inwoner te organiseren, de inzet en betrokkenheid van vrijwilligers, mantelzorgers en het sociale netwerk te versterken, waar mogelijk zwaardere vormen van ondersteuning te kantelen naar lichtere vormen (afschalen) en effectiever gebruik te maken van ondersteuningslocaties. In welke mate een verschuiving van maatwerkvoorziening naar algemene voorzieningen mogelijk is verschilt per

persoon en is maatwerk. Het hangt af van de mate van zorgintensiteit, de aard en doel van de activiteit en de mate van ontzorgen (niet op zorg gericht).

3.2 Onderscheid in de vormen Begeleiding groep

We onderscheiden twee vormen van groepsbegeleiding. Deze gaan elk een verschillend deel van de populatie bedienen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende producten, de bijbehorende deelpopulatie, activiteiten en bekostigingsvorm:

Naam Product	Deelpopulatie	Activiteiten	Bekostigingsvorm
Begeleiding Groep (belevingsgericht)	Volwassenen	Recreatief	Inspanningsgericht
Begeleiding Groep (ontwikkelingsgericht)	Volwassenen en jeugdigen	Ontwikkelingsgericht en/of arbeidsmatig	Inspanningsgericht

3.3 Begeleiding groep (belevingsgericht)

De doelgroep voor de maatwerkvoorziening belevingsgerichte daginvulling kenmerkt zich door een onomkeerbaar verlies van regie en een grote mate van zorgafhankelijkheid. Het kan gaan in deze voorziening om volwassenen die ernstig beperkt zijn in hun zelfredzaamheid (denk aan cognitieve en/of fysieke beperkingen ten gevolge van ziekte of ouderdom) en die (nagenoeg) niet meer in staat zijn om hun eigen dagstructuur vorm te geven. Wanneer een volwassen persoon sterk beperkt is in de zelfredzaamheid kan dit leiden tot sociaal isolement, afnemende vaardigheden en het langzaam verliezen van de regie over het leven. Cognitieve beperkingen kan ook al op jonge leeftijd optreden. Dit vraagt speciale aanpak en aandacht.

De belevingsgerichte dagactiviteiten geven structuur en een zinvolle invulling van de dag aan deze groep volwassenen. De dagactiviteiten voorkomen ook dat iemand geen sociale contacten meer heeft en geïsoleerd raakt. Deze dagactiviteiten zijn gericht op opvang voor bijvoorbeeld inwoners met dementie. De dagactiviteiten zijn veelal recreatief van aard en hebben als doel 'beleven'.

Wat nodig is voor de volwassene hangt af van de mate van beperkingen van deze persoon. Als de volwassene beginnende en lichte beperkingen heeft, zijn de activiteiten vooral recreatief van aard en gericht op het hebben van contacten, versterken sociaal netwerk en ontmoeting. Activiteiten zijn bijvoorbeeld wandelen, knutselen, klussen, gymnastiek, zingen of samen koken en andere mensen ontmoeten. Het is niet gericht op zorg en de activiteiten waar men eenvoudig aan kan meedoen zijn vrijblijvend. Voor deze inwoners kan een algemene voorziening en/of inzet van een vrijwilliger voldoende zijn. Mogelijk kan dus een deel van de groepsbegeleiding geborgd worden in het voorliggend veld en daarmee wordt (voor een deel) instroom in de maatwerkvoorziening groepsbegeleiding voorkomen, al dan niet met hulp van een professional op een locatie in het voorliggend veld.

3.3.1 Indicatiecriteria begeleiding groep (belevingsgericht)

- Voor doelgroepen met specifieke behoeften, zoals bijvoorbeeld beginnend dementerenden, gedragsproblematiek.

- Heeft meer ondersteuning nodig dan in het voorliggend veld geboden kan worden en ontwikkelingsgerichte (geïndiceerde) daginvulling is voor deze groep een stap te ver of niet meer mogelijk;
- Voor volwassenen bij wie het (samen) bezig zijn en daar plezier aan beleven voorop staat. Verschillende activiteiten om structuur te geven aan het dagelijks functioneren en/of het opbouwen/vergroten van een sociaal netwerk;
- Laagdrempelige ontmoetingsvoorzieningen, waarin vrijwilligers en professionals meer ondersteuning kunnen bieden aan volwassenen, zodat deze gewoon mee kunnen doen.
- Beperkingen van de inwoners vragen begeleiding door een professional, begeleiding aanbieden door alleen vrijwilligers is niet afdoende.

Belevingsgerichte daginvulling is gericht op:

- Belevingsgericht, gericht op stabilisatie beperking / (progressief) ziektebeeld. Behoud van autonomie
- Leren omgaan met fysieke of cognitieve beperkingen
- Behouden van fysieke, cognitieve en sociaalemotionele vaardigheden
- Voorkomen sociaal isolement
- Ontlasten van mantelzorger

3.4 Begeleiding groep (ontwikkelingsgericht)

Begeleiding groep (ontwikkelingsgericht) is een vorm van dagbesteding of dagopvang in een groep. Een inwoner ontvangt professional begeleiding die structuur en invulling van de dag geeft en die school of (aangepast) werk vervangt. Bij begeleiding groep leert een inwoner omgaan met gedragsproblemen óf er is sprake van dagopvang bij een verstandelijke beperking of dementie.

Begeleiding groep (ontwikkelingsgericht) is bedoeld voor inwoners die ontwikkelpotentieel hebben, maar nog niet zelfstandig kunnen werken, naar school of de kinderopvang gaan, maar dit met ondersteuning (deels) wel kunnen leren en in de toekomst wel (deels) in een reguliere baan kunnen werken of onderwijs kunnen volgen. Begeleiding groep (ontwikkelingsgericht) is gericht op het ontwikkelpotentieel van de inwoner op lange(re) termijn. Het doel is gericht op uitstroom uit de maatwerkvoorziening naar een vervolgplek: (gesubsidieerde) betaalde arbeid, participatiebaan, vrijwilligerswerk óf een onderwijs- of opvangplek. Waar nodig is begeleiding groep (ontwikkelingsgericht) ondersteunend aan behandeling en gericht op herstel.

Voor volwassenen kan groepsbegeleiding (ontwikkelingsgericht) ook gericht zijn op:

- het aanleren van (werk)vaardigheden ter bevordering van zelfredzaamheid en participatie: inzet op maximaal haalbare persoonlijke ontwikkeling in een arbeidsmatige omgeving, of
- het behalen van een hogere trede op de participatieladder.

3.4.1 Indicatiecriteria begeleiding groep (ontwikkelingsgericht)

- voor inwoners die ondersteuning en groepsbegeleiding nodig hebben om tot maatschappelijke participatie te komen, de schoolgang te herstellen/starten en te profiteren van effecten op hun welbevinden en welzijn;

- voor inwoners waarbij de verwachting is dat in een groep beter de gestelde doelen kan/kunnen worden behaald. De sociale interactie in een groep; leren van elkaar en ook steun ervaren en tips krijgen van lotgenoten wordt in de groepsbegeleiding als instrument gebruikt;
- voor volwassenen die ondersteuning nodig hebben bij het mogelijk op termijn betaald werk te verkrijgen (arbeidsmatige dagbesteding).

CONCEPT